

**Інститут сучасного мистецтва
Кафедра режисури та акторської майстерності**

**Освітня програма
«Режисура»**

ШЛЕМКО ОЛЬГА ДМИТРІВНА,
кандидат мистецтвознавства,
доцент, професор кафедри режисури
та акторської майстерності,
заслужена артистка України

Профайл викладача на сайті кафедри, в соцмережі:
<https://nakkkim.edu.ua/instituti/institut-suchasnogo-mistetstva/kafedra-rezhysury-ta-aktorskoii-maisternosti>
E-mail: olgateren@ukr.net
Контактний телефон: 068-8854698, 050-8259162

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДРАМИ»

Рівень вищої освіти	Перший
Складова навчального плану (обов'язкова, вибіркова)	Обов'язкова
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 год.
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	https://classroom.google.com/u/1/h
Мова викладання	Українська
Консультації	<i>Очні консультації:</i> кількість годин і розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій <i>Онлайн-консультації:</i> розклад присутності викладача на спеціальному форумі.

Цілі навчальної дисципліни

Мета дисципліни: виховання високопрофесійного фахівця в царині теорії драми, здатного використати набуті знання у своїй професійній режисерській діяльності.

Завдання курсу: надати студентам знання щодо сучасних підходів до вивчення драми, аналізу драматургічного тексту, розуміння теми, ідеї, сюжету, фабули, конфлікту і колізії, дії, події, хронотопу, запропонованих обставин та характерів в драматичному творі, мовної організації, архітектоніки й композиції драми, стилів і жанрів драматургії, особливостей драматургії різних видів мистецтв, сценічного втілення драми.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

- СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.
- СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.
- СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.
- СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.
- СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.
- СК14. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва
- СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.
- СК16. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПР01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.
- ПР02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.
- ПР03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
- ПР07. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.
- ПР08. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.
- ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
- ПР15. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.

Перелік тем

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1 “Ідейно-тематична та дійова основа драматургії”

- Тема 1. Предмет курсу та генеза вчень про драму.
- Тема 2. Драма, епос, лірика як роди літератури.
- Тема 3. Тема, ідея, сюжет, фабула.
- Тема 4. Конфлікт і колізія в драматичному творі.
- Тема 5. Дія, подія, обставини та характери в драматичному творі.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2 “Структура, жанрово-стильові ознаки та методологія аналізу драматургії”

- Тема 6. Мовна організація драми.
- Тема 7. Архітектоніка й композиція драми.
- Тема 8. Стилї і жанри драматургії.
- Тема 9. Особливості драматургії різних видів мистецтв.
- Тема 10. Аналіз драми.
- Тема 11. Сучасні підходи до вивчення драми.
- Тема 12. Сценічне втілення драми

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Публікації науково-педагогічного працівника за темою дисципліни:

1. Основи теорії драми: Робоча програма для студентів соціальності 7:020201 “Театральне мистецтво” / укл. О. Д. Шлемко. Київ : ДАКККиМ. 2007. 32 с.
2. Шлемко О. Д. Поетика драматичних творів Гната Хоткевича на гуцульську тематику та їх сценічне втілення // Записки наукового товариства імені Шевченка. Львів. 2007. Т. ССLIV. С. 170-224. (Праці театрознавчої комісії).
3. Шлемко О. Д. “Франкова концепція народного театру в контексті сучасності” // Студії з україністики: науково-навчальне видання. Випуск XVI. Київ, 2016. С. 566-578.
4. Шлемко О. Д. Драма Г. Хоткевича “Довбуш” у ракурсі сучасних досліджень // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: Зб. наук. праць. Київ, 2017. Вип. 20. С. 160-166.

Основна література:

1. Бентли Э. Жизнь драмы / пер. с англ. В. Воронина; послесл. Д. Урнова. Москва : Искусство, 1978. 368 с.
2. Вороний М. Театр і драма: Зб. ст.; упор., вступ. ст. О. К. Бабишкіна; приміт. Р. Г. Коломійця і О. К. Бабишкіна. Київ : Мистецтво, 1989. 408 с.
3. Васильєв Є. М. Сучасна драматургія : жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017. 532 с.
4. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів. Харків : Тимченко А. М., 2007, 127 с.
5. Залеська-Онишкевич Л. Текст і гра. Модерна українська драма. Нью-Йорк ; Львів : Літопис, 2009. 472 с.
6. Козлов А. В. Українська дожовтнева драматургія. Еволюція жанрів: навч. посібник. Київ : Вища школа, 1991. 200 с.
7. Липківська А. К. Світ у дзеркалі драми. Київ : Кий, 2007. 356 с.
8. Мамонтов Я. Театральна публіцистика. Київ : Мистецтво, 1967. 327 с.
9. Обертинська А.П. Основи теорії драми та сценарної майстерності: навч. посібник. Київ : Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2002. 132 с.
10. Рулін П. Програма курсу “Драматургія” // На шляхах революційного театру. Київ, 1972. С. 333-339.
11. Сахновський-Панкєєв В.О. Драма і театр. Київ : Мистецтво, 1982. 132 с.
12. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці: У 3 кн. / пер. з англ. І. Босак та ін.; Ідея видання та наук. ред. Б. Козака. Львів : Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Кн. 1: Реалізм і натуралізм. 2003. 256 с.; Кн. 2: Символізм, сюрреалізм і абсурд. 2003. 272 с.; Кн. 3: Експресіонізм та епічний театр. 2004. 288 с.
13. Сторчак К. Питання поетики драми. Київ : Державне вид-во худ. літ., 1959. 240 с.
14. Хороб С. Українська драматургія: крізь виміри часу: (теоретичні та історико-літературні аспекти драми): зб. ст. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1999. 200 с.

15. Шоу Б. О драме и театре / пер. с англ.; сост. и автор вступ. ст. А. Аникст. Москва : Изд-во иностр. лит-ры, 1963. 640 с.; 25 л. илл.; портр.

Додаткова:

1. Аристотель. Поэтика / пер. з старогрец. Б. Тена; Вступ. ст. і комент. Й. Кобова. Київ : Мистецтво, 1967. 135 с.; 8 л. іл.
2. Білецький О. Зародження драматичної літератури на Україні // Зібр. тв. : У 5 т. / АН УРСР. Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка; упор. та прим. О. Білявської та ін.; редкол. : М. Гудзій (гол. [і авт. вступ. ст.]) та ін. Київ : Наук. думка, 1965. Т. 1: Давня українська і давня російська літератури. С. 277-353.
3. Брехт Б. Теория эпического театра // Театр: Пьесы. Статьи. Высказывания: В 5 т. / пер. с нем.; Общ. ред. С. Апта, Е. Суркова, И. Фрадкина; Сост. И. Фрадкина; Коммент. Е. Эткинда. Москва : Искусство, 1965. С. 5-274.
4. Буало Н. Мистецтво поетичне / пер. з фр.; Вступ. ст. В. Іванисенка. Київ : Мистецтво, 1967. 136 с.; іл.
5. Вірченко Т. Художній конфлікт в українській драматургії 1990– 2010 років: дискурс, еволюція, типологія: монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. 336 с.
6. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. Вибрані статті / пер. з нім. В. Бабич, М. Кушнір та ін.; упорядник, передмова – Д. Наливайко. Київ : Юніверс, 2001. 288 с.
7. Дидро Д. О драматической литературе / пер. с франц. // Избр. произведения / под общ. ред. А. Смирнова. Москва; Ленинград : Гослитиздат, 1951. С. 185-227.
8. Дронов Л. Всесторонний анализ пьесы: учеб. пособие по режиссуре для препод. и студ. ин-тов культуры; Ленингр. гос. ин-т культуры им. Н. К. Крупской. Ленинград, 1974. 104 с.
9. Клековкін О. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів: навч. посібник. Київ : КДІТМ ім. І. К. Карпенка-Карого, 2001. 254 с.
10. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук. (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). Київ : "Факт", 2000. 160 с., іл.
11. Курбас Лесь. Філософія театру / упоряд. М. Лабінський. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 917 с.
12. Лессінг Г.-Е. Лаокоон / пер. з нім. Є. Поповича; Вступ. ст. і комент. Ф. Уманцева. Київ : Мистецтво, 1968. 291 с.; 11 л. іл.
13. Малютіна Н. П. Українська драматургія кінця ХІХ – початку ХХ століття: аспекти родо-жанрової динаміки. Одеса: Астропринт, 2006. 351с.
14. Мірошниченко Н. Сучасна українська драматургія в контексті теорії поколінь // Курбасівські читання. 2006. № 1. С. 56–85.
15. Паві П. Словник театру / пер. с франц. М. Якубяка; наук. ред. В. Клековкін. Львів : Вид-во Львівського ун-ту ім. І. Франка, 2006. 639 с.

16. Театр: історія, теорія, практика: збірник статей / Problemy teorii dramatu i teatru. Tom 1. Dramat. Tom 2. Teatr. Wybór i opracowanie Janusz Degler. Wrocław, 2003 / пер. з пол. Львів, 2013. 204 с.
17. Хрестоматія з теорії драми: особливості драматургічного мистецтва XIX-XX ст. Київ : Мистецтво, 1988. 224 с.
18. Чечель Н. Повертаючи стиль: філософсько-антропологічний дискурс української видовищної і драматичної культури від початків до XVIII ст. : монографія. Київ : ПАРАПАН, 2004. 240 с.

Посилання на сайти

Наукова електронна бібліотека	www.elibrary.ru
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого	http://nlu.org.ua/

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, проектор, екран, Інтернет, фліпчарт (магнітно-маркерна дошка) для проведення лекційних, практичних занять.

Мобільний пристрій (телефон, ноутбук) з інтернет доступом для:

- комунікації та опитувань;
- виконання завдань з самостійної роботи;
- тестування;
- підсумкового контролю: екзамену.

Види та методи навчання і

оцінювання Методи навчання

МН1 – лекція;

МН2 – бесіда;

МН3 –

диспут;

МН4 – проблемний виклад;

МН5 – інтерактивне навчання;

МН6 – демонстрування;

МН7 – практичний метод (конспектування, тезування, анотування, розв'язання практичних завдань тощо);

МН8 – самостійна робота (опрацювання лекційного матеріалу, підготовки до семінарських занять, індивідуальна науково-дослідна робота тощо)

Методи оцінювання результатів навчання

МО1– усне або письмове опитування;

МО2 – діалогове спілкування;

МО3 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО4 – екзамен.

Організація оцінювання

Контроль за якістю навчання студента здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем кожного змістового розділу (бали, отримані за виконання самостійних завдань, за роботу на практичних заняттях, а також за підсумкову роботу (екзамен).

Зміст курсу розрахований на його опанування протягом першого семестру і поділений на 2 змістових розділи. Кожний змістовий розділ (ЗР) включає в себе лекції, практичні роботи, самостійну роботу студентів, які завершуються контролем рівня засвоєння програмного матеріалу за весь курс.

До кожного з двох змістових розділів (ЗР) входять такі теми: ЗР1 – (1–5); ЗР1 – (6–12).

**Таблиця розподілу балів,
які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни
«Основи теорії драми»**

Поточне тестування та самостійна робота												Екзамен	Заг. к-сть балів
Змістовий розділ 1 (ЗР1)					Змістовий розділ 2 (ЗР2)							40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Умовою допуску до підсумкової роботи (екзамену) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне виконання самостійних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

В результаті розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота – іспит	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	40	20	60
Максимум	60	40	100

Система та критерії оцінювання

Система оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти є сукупністю організаційно-методичних і контрольних заходів щодо перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, набуття ними фахових компетентностей з метою раціональної організації освітнього процесу й управління якістю освітньої діяльності в Академії.

Система оцінювання охоплює вхідний, поточний, модульний і підсумковий контроль. Результати навчання здобувачів вищої освіти оцінюють за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно»,

«незадовільно»), шкалою ЄКТС («А», «В», «С», «D», «Е», «FХ», «F»).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (зокрема самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях і набутих практичних навичок під час виконання практичних робіт.

Екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем вищої освіти програми навчальної дисципліни за кожний семестр, що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії. Присутність здобувачів вищої освіти на екзамені є обов'язковою.

Перед екзаменами, у терміни, визначені розкладом, обов'язково проводяться консультації.

Складові екзамену:

1) диференційований підхід до оцінювання успішності здобувача вищої освіти шляхом інтеграції теоретичних знань і практичних умінь;

2) показ практичних робіт спрямований на перевірку рівня набутих компетентностей здобувачів вищої освіти за окремими темами.

Результат екзамену включає результат поточного контролю та результат підсумкового контролю і оцінюється за 100-бальною шкалою Академії, яка переводиться в національну чотирибальну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і шкалу ЄКТС.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти НАКККіМ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік

90-100	A	відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності; - вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію; - вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях; - переконливо аргументує відповіді, - самостійно розкриває власні здібності 	Високий (творчий)	Відмінно	Зарах. (відмінно)
82-89	B	дуже добре	<ul style="list-style-type: none"> - здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці; - вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях; - самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна 	Достатній конструктивно-варіативний	Добре	Зарах. (добре)
74-81	C	добре	<ul style="list-style-type: none"> здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом 		Добре	Зарах. (добре)

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік

			<p>викладача, загалом;</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійно застосовувати її на практиці; - контролювати власну діяльність; - виправляти помилки, з яких є суттєві; - добирати аргументи для підтвердження думок 			
64-73	D	задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу; - виявляє знання і розуміння основних положень, - за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал; - виправляти помилки, з яких є значна кількість суттєвих 	Середній репродуктивний	Задовільно	Зарах. (задовільно)
60-63	E	достатньо	<p>здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні</p>		Задовільно	Зарах. (задовільно)
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрово	<p>здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу</p>	Низький рецептивно-продуктивний	Незадовільно	Не зарах. (незадовільно)

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетен-тності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький рецептив но-продуктив ний	Незадо вільно	Не зарах. (незадо вільно)

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до Положення про організацію освітнього процесу Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Кодексу академічної доброчесності Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Положення про проведення практики студентів бакалаврського та магістерського рівнів Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Усі студенти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати всі навчальні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю.

Присутність на занятті студентів викладач перевіряє на початку кожного заняття.

Студент має вести конспект лекційного заняття, регулярно переглядати лекційний матеріал.

Пропущені семінарські заняття студент повинен відпрацювати під час індивідуально-консультативної роботи з викладачем.

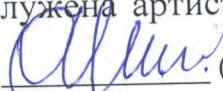
Викладач доводить до здобувачів вищої освіти систему вимог та правил їхньої поведінки на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховується присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвочасне виконання поставленого завдання тощо.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну

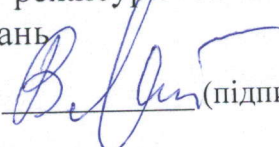
роботу, повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти, він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Розробник: Шлемко О. Д., кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри режисури та акторської майстерності, заслужена артистка України

(підпис, ПІБ)

Обговорено на засіданні груп забезпечення освітньої програми «Режисура».

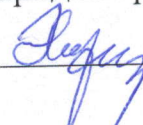
Гарант освітньої програми «Режисура»: Матушенко В. Б., кандидат культурології, професор НАКККіМ, доктор філософії, доцент, Заслужений працівник культури України, професор кафедри режисури та акторської майстерності, заступник зав. кафедри з творчих питань

(підпис, ПІБ)

Затверджено:

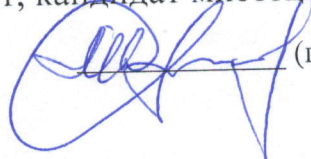
Завідувачка кафедри режисури та акторської майстерності

Хоролець Л. І.,
доцент, народна артистка України

(підпис, ПІБ)

Директор Інституту сучасного мистецтва

Кулиняк М. А.,
доцент, кандидат мистецтвознавства

(підпис, ПІБ)